

ninger, men ogsaa i meget stor Udstrækning til mindre Boliger. Man kan saaledes ingenlunde sige, at Staten har glemt det Formaal og særlig har opholdt sig ved at skaffe Brug til Landarbejdere og andre mindrebemidlede paa Landet.

Jeg synes derfor, at det, naar man nu vil søge fremmet en yderligere Lovgivning paa det Omraade, her er Tale om, er noget ejendommeligt, at man vil tage Midlerne fra den Jordfond, som er tænkt anvendt til Oprettelse af Husmandsbrug. Og navnlig for Øjeblikket! Naar man ser paa den økonomiske Udvikling for Tiden med den kolossale Arbejdsløshed, som vi nu har kendt gennem flere Aar, og som ikke mindst i indeværende Vinter er meget betydelig, en Arbejdsløshed, som navnlig fremtræder i Byerne, og som i alt Fald ikke stammer fra Husmandsbrugene paa Landet, fra Smaadriften paa Landet, synes det mig dog, at det vilde være noget mærkeligt, om Rigsdagen i en saadan Periode vilde søge at fremme en forceret Tilgang til Byerne paa Landbrugets Bekostning, idet det dog maa indrømmes, at Krisen rammer Byerhvervene mere end Landbruget og gør mange flere arbejdsløse herinde end ude paa Landet. Og hvis man vil se paa Landbrugets egne Forhold, forekommer det mig ogsaa noget mærkeligt, om man her skulde søge at hemme den Bevægelse, der gaar ud paa at skaffe flere Smaabrug frem ude paa Landet.

I de sidste Bemærkninger, det ærede Medlem gjorde, advarede han imod, at man søgte at forcere Husmandsbrugenes Udvikling, fordi, som han sagde, de økonomiske Forhold var af den Art, at det maaske vilde blive vanskeligt for de Husmænd, som sidder med Husmandsbrug, oprettede i de senere Aar, at klare Prioritetsbyrden i Fremtiden. Det er muligt, at det vil være noget vanskeligt for dem, men det ærede Medlem kan være overbevist om, at for de Landmænd, i alt Fald de Husmænd, som i de samme Aar har købt Ejendomme i Privateje, altsaa faaet fat i deres Ejendomme uden Statens Foranstaltning, vil det blive meget vanskeliggere, end det vil være for Indehaverne af Brug, som er oprettet ved Midler ydede af Jordfonden til Oprettelse af Husmandsbrug.

Jeg tror heller ikke, man paa nogen Maade kan sige, at den Udvikling af smaa Brug i Landbruget, som vi fra alle Sider har været enige om at fremme, ikke har nogen Udsigter for Tiden. Naar man ser paa Landbrugets vanskelige Forhold i Øjeblikket, kan man ikke se bort fra, at det i mindst lige aa høj Grad er det store Landbrugs Er-

hvervsmuligheder, som er lammede af den nuværende Krise, som det mindre Landbrugs. Jeg tror, at man maa indrømme, at hele Landbruget er ude for en Krise, men saaledes som Forholdene har udviklet sig og tegner sig for os i en overskuelig Fremtid, har det mindre Landbrug i alt Fald større Udsigt til at kunne klare sig i Krisen end det store. Derfor vilde det være meget uklogt, hvis man nu vilde standse den Udvikling i Retning af det mindre Landbrugs Fremme, som vi i mange Aar har været inde i. Det vilde være en Bevægelse, som absolut vilde være til Skade for Befolkningen.

Det er jo da heller slet ikke saaledes, at den Støtte, der hidtil er ydet til Oprettelse af Husmandsbrug, udelukkende er kommet Landboere til gode. Det staar enhver, som i øvrigt er kvalificeret, frit for at søge en saadan Støtte, og der er mange Byarbejdere, for saa vidt de har været kvalificerede til at blive Husmænd, som har faaet Jord efter disse Love. Der har omkring i de forskellige Byer været mange Arbejdere, som har faaet saadanne Husmandsbrug.

Man kan heller slet ikke sammenligne dette Formaal med det andet. Formaalet har ikke alene været at skaffe de vedkommende Boliger, men ogsaa at skaffe dem et Erhverv. Samtidig med at man skaffer dem Bolig, faar de et Erhverv, hvorved de kan klare sig. Hvis man derimod vilde tage disse Midler og bruge dem til Oprettelse af Haveboliger og andre Boliger for Byarbejdere, vilde de derved ikke opnaa at staa med noget som helst Erhverv ved Siden af, og det er dog det vigtigste for dem at have et Erhverv. Navnlig for Tiden, hvor Arbejdsløsheden er saa stærkt fremme, navnlig stammende fra Byerne, synes det mig, at dette vilde være en mærkværdig Ting, og jeg tror heller ikke, at Rigsdagen vil gaa med til en saadan Udvikling, som vilde gaa ud paa at hemme den naturlige og udmærkede Udvikling, som det har vist sig at være for Landbrugets Vedkommende at gaa over til Smaadrift, i Modsætning til hvad der finder Sted i Byerne.

Det ærede Medlem sagde, at han forstod ikke, med hvilken Ret man fra Statens Side vilde særlovgive paa den Maade, at man støttede en enkelt Klasse af Befolkningen ved at skaffe dem Erhverv; han kunde forstaa, om man søgte at skaffe Boliger til Befolkningen, men at man søger at skaffe en enkelt Stand Erhverv, kunde han ikke rigtig forstaa Berettigelsen af; det kunde da være lige saa ønskeligt og lige saa beret-